

ПРОТОКОЛ № 3
ОТ ЗАСЕДАНИЕ НА СЪВЕТА ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,

проведено на 8.12. 2015 г. от 15 часа
Зала на министъра, МРРБ

На 8 декември 2015 г., в Министерството на регионалното развитие и благоустройството, се проведе третото заседание на Съвета по регионална политика (СРП).

На заседанието присъстваха министърът на регионалното развитие и благоустройството, председателят и заместник- председателят на Съвета по регионална политика и определените по по чл.4, от Правилата за устройството, организацията на работа и дейността на СРП, членове:

№	Име и длъжност	Организация
1.	Лиляна Павлова	Министър на регионалното развитие и благоустройството
2.	Иван Аспарухов Заместник-министър, Председател на Съвета по регионална политика(СРП)	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
3.	Ирина Захариева Главен директор на Главна дирекция „Стратегическо планиране на регионалното развитие и административно-териториално устройство“ (ГД СПРРАТУ) <i>Заместник-председател СРП</i>	МРРБ
4.	Елица Николова Секретар по икономика, развитие на регионите и инфраструктура на Президента на РБ	Администрация на президента
5.	Иво Цонков Държавен експерт Отдел „Административна и регионална координация”	МС
6.	Момчил Марков Дирекция „Координация на програми и проекти“	МТИТС

7.	Г-жа Ирина Иванова, заместник на Гергана Колешанска-Дамянова Гл.директор на ГД ЕФМП	МТСП
8.	Марияна Николова Зам.ръководител екип	НСОРБ
9.	Даниел Йорданов Председател на Общ.съвет	Община Исперих
10.	Ресми Мурад Зам. кмет	Община Ардино
11.	Николай Сираков Областен управител на област Габрово и председател на РСР на СЦР	ОА Габрово
12.	Николай Станков Заместник-председател на Камарата на строителите в България	Конфедерация на работодателите и индустриалците в България
13.	Стоимен Спасов Рег. координатор	НСОРБ
14.	Иван Попов Заместник-главен директор, ГД ПРР	МРРБ
15.	Божидар Арсов Институт за социални и синдикални изследвания	КНСБ
16.	Севдалина Турманова Заместник областен управител на област Бургас	ОА Бургас
17.	Емил Караиванов Кмет на община Асеновград	Община Асеновград
18.	Красимир Герчев Кмет на община Разлог	Община Разлог
19.	Росица Антонова Заместник кмет	Община Шумен
20.	Милен Обретенов И.д. заместник-главен директор, ГД УТС	МРРБ Програми по европейско и териториално сътрудничество
21.	Марин Захариев Заместник кмет	Община Смолян
22.	Атанас Бойков – главен експерт Регионални организации на БСК	Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес
23.	Петър Паунов Кмет на Община Кюстендил	Община Кюстендил
24.	Светлин Бонев Областен управител на област Търговище и председател на РСР на Североизточен район	ОА Търговище
25.	Славяя Христова Заместник- председател на УС	Форум „Гражданско участие”
26.	Соня Петрова Живкова – Докова	УНСС

	Председател на общото събрание на ф-т „Управление и администрация”, Ръководител катедра „Регионално развитие	
27.	Трендафил Величков Областен управител на област Пазарджик и председател на РСР на Южен централен район	ОА Пазарджик
28.	Евгени Евгениев Член на УС и ИС на БТПП и председател на ТПП- Враца	Българска търговско- промишлена палата
29.	Мирослав Комитски	ОА Враца
30.	Веселин Пенев Областен управител на област София и председател на РСР на Югоизточен район	ОА София
31.	Дарин Ангелов Общински съветник	Община Плевен

На заседанието присъстваха и служители от Секретариата на СРП, както и други поканени лица:

1.	Мартина Годорова началник отдел СПРРТК, ГД СПРРАТУ	МРРБ
2.	Десислава Дакова държавен експерт, ГД СПРРАТУ	МРРБ
3.	Пеньо Дяков старши експерт, ГД СПРРАТУ	МРРБ
4.	Проф. д-р арх. Веселина Троева изпълнителен директор	Национален център за териториално развитие ЕАД(НЦТР)
5.	Стойчо Мотев	Национален център за териториално развитие ЕАД

Заседанието протече при следния дневен ред:

- 14.30 -15.00 Регистрация на участниците
- 15.00-15.10 Откриване на заседанието – г-жа Лиляна Павлова – министър на регионалното развитие и благоустройството
- 15.10 - 15.40 Внасяне за обсъждане на проект на Целенасочена инвестиционна програма в подкрепа развитието на Северозападна България, Родопите, Странджа - Сакар, пограничните, планинските и полупланинските слабо развити райони

- г-н Иван Аспарухов - председател на СРП

- проф. д-р арх. Веселина Троева – изпълнителен директор на представител на „Националния център по териториално развитие“ ЕАД(НЦТР)

15.40 - 16.00 Дискусия

16.00 – 16.15 Други

16.15 - Закриване на заседанието

По първа точка от дневния ред:

Министър Лиляна Павлова откри заседанието на Съвета по регионална политика към МРРБ, като наблегна на изключителната му значимост поради факта, че ще бъде представена Целенасочената инвестиционна програма в подкрепа на развитието на Северозападна България, Родопите, Странджа - Сакар, пограничните, планинските и полупланинските слабо развити райони (ЦИП). Програмата е разработена за по-малко от година с огромни усилия и активна работа, като по този начин се изпълнява един от основните приоритети от програмата на Правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г. в областта на преодоляване на икономическата изостаналост на отделни райони в страната. Към момента програмата обхваща 149 общини, в които живее около 30% от населението на страната, отбеляза г-жа Павлова и благодари на зам.министър Иван Аспарухов, г-жа Ирина Захариева и на екипа на НЦТР, който разработи ЦИП, за ефективната и качествена работа. Министър Павлова наблегна на няколко основни факта, а именно, че благодарение на сътрудничеството с БАН за първи път се дава ясна дефиниция за планинските и полупланинските райони у нас, техния обхват и особености. Според нея, преди да получи финално одобрение от Министерския съвет, ЦИП трябва да бъде добре анализирана - дали включва реалните проблеми на даден регион, дали няма изпуснати въпроси от ключово значение, както и дали предвидените мерки ще помогнат за изпълнение на програмата. Тя подчерта, че от важно значение е проектната готовност на всеки един проект за изпълнение на поставените цели, тъй като колкото и добре да е разписана програмата, ако няма реални проекти и проектна готовност няма да има ефект, като освен това следва да се направи допълнителен анализ за всеки отделен проект – доколко е полезен за региона. По този начин ще се провери и кое предложение може да получи финансиране по оперативните програми(ОП) и кое може да се подкрепи само със средства от държавния бюджет. Посланието на министър Павлова

беше в посока да се идентифицират и прецизират стойностните и аргументирани проекти, чрез процеса на диалог и сътрудничество.

Пред представителите на местната власт министър Лиляна Павлова отбеляза, че сред важните условия за реализацията на проектите е да има интегриран подход и приоритизиране. По думите ѝ без пътища не може, но това не е единствената мярка, защото освен от инфраструктура инвеститорите имат нужда от кадри и квалифициран персонал. Важно условие за заселване на хора в даден регион е наличието на нормални обществени услуги, добро здравеопазване и образование, което говори за нуждата от съчетаване на различни мерки. В заключение г-жа Павлова изтъкна, важноста на предстоящата дискусия, от която се очаква една съвместна оценка на мерките и проектите залегнали в програмата“.

Министър Павлова обясни, че в повечето региони няма проектна готовност за реализация на мерките, залегнали в програмата, с изключение на Интегрираните планове за градско развитие, с каквито разполагат 67 града в страната. В същото време предложенията в ЦИП на регионите са за 8 млрд.лв. и около половин млрд. лв. от държавния бюджет. По думите на министъра бюджетни пари ще се отпускат само ако се аргументират добре проектите, което налага нуждата от прецизиране на дейностите и разделяне на такива, които могат да се финансират от ЕС и от бюджета. Приоритетни ще са проектите с най-бърз ефект като сред важните задачи в краткосрочен план са маркиране на ключовите проекти за 2016 г., чието изпълнение ще стимулира финансирането на следващите през другите години. Г-жа Павлова пожела конструктивен диалог от страна на всички заинтересовани страни, пожела успешна работа на съвета и предаде думата на зам.министър Аспарухов.

Пред участниците в заседанието зам.-министър Иван Аспарухов подчерта, че това е най-широко обсъжданата програма до този момент на всички нива. Г-н Аспарухов благодари на кметовете, областните управители и на колектива, подготвил програмата, за активното им участие по време на обсъжданията. Определянето на планинските, полупланинските и пограничните райони освен за програмата има и косвен ефект, който подпомага Министерство на финансите при определяне на общинските бюджети. Г-н Аспарухов допълни, че основната цел на ЦИП е икономическото съживяване на регионите, но чрез интегрирани мерки и проекти. Той акцентира върху важноста на добре изградената инфраструктура, но помоли мисленето да бъде обърнато в посока на добрата разработена идея и към това как

довеждащата инфраструктура би помогнала за ефективното ѝ изпълнение. Г-н Аспарухов подчерта, че анализът на предишния програмен период е показал, че само средствата по оперативните програми не са могли да доведат до очаквания резултат по отношение на повишаване на жизнения стандарт на хората. Според него един от проблемите е липсата на капацитет в разработването на интегрирани териториални инвестиции. Затова при разработването на ЦИП е заложено търсенето на интегритет между проектите, финансирани по оперативните програми, чрез финансови инструменти, публично-частно партньорство и частни инициативи, като ще се търси взаимодействие с бизнеса и синхрон с всички документи, свързани с регионалното развитие, допълни той. Г-н Аспарухов подчерта, че на дневен ред все повече изпъква необходимостта не само от доброто изпълнение на отделни проекти, а от провеждането на ефективни целенасочени политики. Г-н Аспарухов благодари на колектива на НЦТР за съвместната работа и даде думата за подробно представяне на ЦИП на проф. д-р арх. Веселина Троева – изпълнителен директор на НЦТР.

Г-жа Троева започна представянето с думите, че ЦИП е обсъждана до този момент 16 пъти във всички райони на страната на заседанията на Регионалните съвети за развитие. Г-жа Троева представи подробно пред членовете на Съвета за регионално развитие ЦИП с нейните 4 подпрограми за отделните идентифицирани слабо развити райони: Северозападна България, Родопите, Странджа - Сакар, пограничните, планинските и полупланинските райони. Основната цел на програмата, както подчерта тя, е повишаването на заетостта и привличането на инвестиции в тези райони, стимулиране и на частния бизнес за участие в публично-частни партньорства, които да могат да се развият и у нас. Г-жа Троева отбеляза, че структурата на програмата е в синхрон с европейските и национални инструменти за прилагане на политиката за регионално развитие. Изпълнителният директор на НЦТР посочи, че основните принципи в разработването на програмата са залегнали във всички стратегически документи досега, но акцентира на принципите на субсидиарност и защита на интересите на всички участници, както и на необходимостта от споделената отговорност и съпричастност. Г-жа Троева обясни, че при подготовката на програмата са анализирани над 250 документа, като е приложен подходът търсене на пряка намеса на държавната политика за намаляване на негативните тенденции и на места. От презентирането на ЦИП стана ясно, че селектирането на проектите е преминало през няколко етапа, като е включено разглеждане на над 1500 проектопредложения, номиниране на проектите, тестването

им за реализуемост – в краткосрочен, средносрочен - до 2020 г. и дългосрочен план. Г-жа Троева подчерта, че програмата би могло да се реализира успешно, ако не се влияе от политически промени. Тя разясни, че първата част е „инвестиционна“ – подсилена реална икономика и увеличена заетост, съобразена с идентифицирането на мащабни проекти с особена значимост за пряко финансиране от държавния бюджет, втората част е „координираща“ т.е. търсене на допълняемост с проектите от оперативните програми и третата част е т.н. „банка идеи“ – проектни идеи, които нямат изяснени източници за финансиране, където би трябвало да се дава шанс на най-важните проекти с регионално значение. Особено важен елемент, отбеляза презентиращата, е човешкия фактор – квалифицирани кадри, в които също трябва насочено да се инвестира и които да се привлекат. Г-жа Троева подчерта, че на база направения анализ на чуждестранния опит за стимулиране на изоставани, обезлюдяващи се райони, пакетите от мерки са интегрирани в зависимост от потенциала и спецификата на съответния район. Впоследствие г-жа Троева подробно запозна присъстващите с отделните 4 подпрограми на ЦИП, с управлението и контролът на програмата. Накрая тя благодари на МРРБ в лицето на ГД СПРРАТУ, като пряк възложител, за оперативното предоставяне на информация и цялостната координация по време на изработването на ЦИП.

По втора точка от дневния ред г-н Аспарухов даде думата на присъстващите за мнения, предложения и дискусии, като подчерта, че програмата е отворена и всички предложения ще бъдат взети под внимание:

Думата бе дадена на г-жа *Славя Христова*, заместник- председател на УС на Форум „Гражданско участие“, която постави три въпроса: съобразена ли е ЦИП със Стратегията за развитие на Дунавския регион, предвид настоящата политическа обстановка в световен мащаб, предвижда ли се алтернатива на очакваното по- тясно сътрудничество с Р.Турция и в бъдеще планира ли се обсъждане на ЦИП в по- широк кръг.

На въпросите отговори г-жа *Троева*, която отбеляза, че ЦИП е съобразена с Дунавската стратегия, както и с транспортната политика като цяло на ЕС, която отрежда специфична роля на пространството около р.Дунав. По отношение на втория въпрос, г-жа Троева изрази надежда, че настоящата обстановка не би се отразила на сътрудничеството с Р. Турция и подчерта, че традициите по отношение на изпълнението на съвместни проекти са добра основа за бъдещо ползотворно сътрудничество. Г-н Мотев допълни, че не бива да се забравя, че програмата е отворена

и този набор от проекти, квалифициран като “Whish list” ще бъде периодично актуализиран, но би бил необходим допълнителен ресурс за експертиза по отношение на подбора на проектите. Зам.министър Аспарухов в отговор на третия поставен въпрос поясни, че ЦИП е представяна на всички РСР в шестте района от ниво 2 и отчитайки състава на съветите, може да се прецени, че това е достатъчно широко представяне на програмата пред заинтересованите страни. Г-н Аспарухов отново акцентира върху една от главните задачи- да се намери интегритет между национален ресурс и европейско финансиране на подбраните проекти.

Г-н *Трендафил Величков*, областен управител на област Пазарджик и председател на РСР на Южен централен район поздрави екипа, работил по изготвянето на програмата и отправи препоръка в частта за оказване подкрепа на район Родопи, като предложи да бъде обърнато внимание на девет допълнителни населени места в този район, които не отговарят на посочените критерии, но географски се отнасят към район Родопи. Териториално изброените населени места се отнасят към община Белово, община Пазарджик, община Септември, като г-н Величков се аргументира, че за тези места има идейна проектна готовност, а тези села не получават финансиране по нито една програма. Г-н Величков призова вниманието да не бъде съсредоточено само към градските центрове в района като гр.Кърджали и гр.Смолян, а е необходимо да се работи и в посока стимулиране на по-малките населени места, като изяви готовност в оперативен порядък да представи и допълнителни аргументи.

Г-жа Троева отговори на това предложение с обяснението, че включването на тези села би нарушило принципа- да се прави подбор, основан на определени, заложиени в програмата критерии. В останалите райони, влизащи в обхвата на ЦИП, също могат да се посочат подобни населени места, например в област Силистра, но подборът е на ниво проект, не на населени места, като са спазени изискванията на техническата спецификация. При добра обосновка, един качествен проект може да намери място в програмата, но решението е политическо, подчерта г-жа Троева, тъй като това е програма на Правителството, като се разчита и на държавния бюджет, но не могат да бъдат включени всички нуждаещи се общини, тъй като това представлява 85% от територията на страната и от най- голямо значение е решението на Възложителя.

Г-н Аспарухов се обърна към присъстващите с пояснението, че все пак става дума и за един вид състезание, в което по-добрият ще спечели и това може би ще

доведе до тежки дебати, след което предостави думата на г-н Емил Караиванов- кмет на община Асеновград.

Въпросите на *г-н Караиванов* се отнасяха до това, защо в заложената в Цел 3. „Обновяване на инфраструктурните системи и превенция на рисковете“ на ЦИП 2 „Родопи“ няма предвидени средства от държавния бюджет към настоящия момент и до това кой приоритизира проектите - екипът, разработил ЦИП или Възложителят.

По отношение на първия въпрос *г-жа Троева*, подчерта че цифрата „0“ не означава отхвърляне на проектите, а отлагане на по-късен етап, като се търси и съответния начин на финансиране, което в никакъв случаи не омаловажава значението на постъпилите проекти. В отговор на втория въпрос тя обясни ролята на НЦТР на консултант, ангажиран посредством обществена поръчка, с чието становище Възложителят може да се съобрази или не. Г-н Аспарухов допълни, че са разгледани всички постъпили до момента предложения, включително и тези извън поставения срок, но за съжаление не всички проекти са с необходимото качество и съдържание, като все още се разглеждат и нови предложения. В настоящия момент, отбеляза г-н Аспарухов, е по- добре да се говори за философията на програмата - необходими са добре аргументирани проектни предложения, с реален ефект.

Думата бе предоставена на *г-н Божидар Арсов*, представител на КНСБ, който поздрави колектива за интегритета на програмата и търсената синергичност, като предложи критерият „равнище на безработица“ да бъде заменен с критерия „коефициент на икономическа зависимост“, освен това предложи да се обърне внимание на т.нар „трудови пътувания“ с оглед поне частично решаване на проблема с недостига на кадри.

Коментар бе направен и от *г-н Марин Захариев* - зам.кмет на община Смолян. Той се върна отново към темата „Родопи“ като отправи питане, защо не е включена пътната връзка между гр.Асеновград и гр. Смолян. На това питане зам. министър Аспарухов отговори, че тази отсечка е включена в новата оперативна програма „Региони в растеж“.

Г-н Аспарухов отново подчерта необходимостта от добро прецизиране на смисъла и ефекта, който даден проект би имал върху съответния район като даде пример с необходимостта от добра преценка за създаване на висше учебно заведение или по-скоро създаване на качествено средно образование с определена насоченост-

професионални гимназии, какъвто е случая с градовете Видин, Враца и Монтана, но с оглед попълването на кадри за определена индустрия. Председателят на СРП изведе безработицата като един от основните проблеми на България и посочи като важен приоритет създаването на заетост, призова усилията да се съсредоточат във вече изработените стратегии, дори и необезпечени с финансов ресурс, какъвто за момента е ЦИП. Г-н Аспарухов заключи, че на този етап усилията на всички включени райони трябва да бъдат обединени и сподели наблюдението си за северните – в по-лошо икономическо състояние райони, но по-обединени спрямо южните три района – в по-добра икономическа ситуация, но в конкуренцията си – по-разединени.

Г-жа Троева поиска думата, за да отговори на поставения от г-н Арсов въпрос, като отбеляза, че кофициентът на икономическа зависимост е взет под внимание при разработването на анализите и отчитането на демографската обстановка и нивото на безработица все пак не е изведено като водещ критерий.

Думата бе дадена на г-н *Евгени Евгениев*, член на УС и ИС на БТПП и председател на ТПП - Враца, който изведе като водещ проблем за включените в програмата райони - „изтичането на хора“, по-важен и от належащото подобряване на инфраструктурата. Недостигът на кадри, според г-н Евгениев, е основна пречка пред развитието на българския бизнес. Той изрази надеждата, реализирането на ЦИП да допринесе за решаването на този проблем, като обърна внимание и на следния парадокс: от една страна недостиг на кадри - от друга страна високо ниво на безработица. В ситуацията, в която се намираме в момента отбеляза г-н Евгениев, би могло да се помисли дори за заселването на бежанци в обезлюдените села. В заключение г-н Евгениев изрази пълната подкрепа от страна на БТПП за реализирането на ЦИП.

Във връзка с изказването на г-н Евгениев, зам. министър Аспарухов постави проблемът за връзката на образованието и пазара на труда. Той обърна специално внимание и на опасната тенденция, изразяваща се в обстоятелството, че по-напреднал в икономическо отношение район, вместо да регистрира напредък по-скоро се доближава до по-изостанал район по важни показатели, като например обезлюдяването, какъвто е случаят със СЦР и СЗР.

В дискусиата по този въпрос взе участие и г-жа *Иванова*, представител на МТСП, УО на ОП „Развитие на човешките ресурси“. Тя отбеляза, че мерките и приоритетите, формулирани в ЦИП, попадат извън обхвата на ОП „РЧР“, но като

източник на финансиране често се цитира въпросната оперативна програма, като зададе въпрос дали това е коригирано в последната версия на ЦИП и дали е уместно да се преформулират цели, свързани повече с безработицата, младежката заетост и др.

Г-жа Троева отговори, че корекциите са нанесени, разминаването в приоритетите, не само с тази ОП, но и с част от останалите се дължи до известна степен и на по-късното им стартиране, което разбира се би могло да се синхронизира. Г-н Мотев допълни, че ЦИП не се стреми да припокрива ОП, а има своя философия и своя цел.

След като не постъпиха други предложения и коментари, г-н Аспарухов направи заключително изявление, в което призова за сътрудничество и диалог на заинтересованите страни, апелира към по-голяма активност на общините, като пое ангажимента да се продължи приемането и разглеждането на проектни предложения. След като пожела успех на реализацията на ЦИП и изрази надежда за осигуряването на ресурс за най-добре аргументираните проекти, заместник-министър Аспарухов закри заседанието на Съвета по регионална политика.

**Председател на СРП
и заместник-министър:.....**

/Иван Аспарухов/